

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ**

**ПРАВИЛНИК
О ХРАНИ ОБОГАЂЕНОЈ НУТРИЈЕНТИМА**

Бања Лука, јануар 2018. године

На основу члана 40. став 6. Закона о храни („Службени гласник Републике Српске“, број 19/17) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 и 57/16), министар здравља и социјалне заштите, уз прибављено мишљење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, 25. јануара 2018. године, доноси

ПРАВИЛНИК О ХРАНИ ОБОГАЂЕНОЈ НУТРИЈЕНТИМА

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови које треба да испуњава храна обogaђена нутријентима приликом стављања на тржиште.

Члан 2.

Поједини изрази употријебљени у овом правилнику имају сљедеће значење:

- 1) храна обogaђена нутријентима је храна којој се додају витамини, минерали и одређене друге материје с одређеним хранљивим или физиолошким ефектом,
- 2) друга материја је материја с одређеним хранљивим или физиолошким ефектом која није витамин или минерал.

Члан 3.

(1) Храни се додају само витамини и минерали који су наведени у табели 1. у Прилогу 1. који чини саставни дио овог правилника као и њихови хемијски облици који су наведени у табели 2. у Прилогу 1. овог правилника.

(2) Највеће допуштене количине витамина и минерала које се додају храни као и препоручени дневни уноси витамина и минерала намијењени одраслим лицима наведени су у Прилогу 2. који чини саставни дио овог правилника.

(3) Додати витамини и минерали треба да буду присутни у храни обogaђеној нутријентима у значајној количини како је дефинисано у Прилогу 2. овог правилника и посебним прописом о пружању информација потрошачима о храни.

(4) За концентроване или дехидриране производе препоручене дневне количине су оне које се налазе у храни обogaђеној нутријентима која је припремљена за конзумацију у складу са упутствима произвођача.

(5) У производњи хране обogaђене нутријентима, уз уобичајене састојке, користе се и друге материје које су наведене у Прилогу 3. који чини саставни дио овог правилника.

(6) Списак биљних врста које се користе у производњи хране обogaђене нутријентима наведен је у Прилогу 4. који чини саставни дио овог правилника.

(7) У производњи хране обogaђене нутријентима користе се и друге супстанце и сировине у складу са прописима о храни.

Члан 4.

(1) Храна обogaђена нутријентима приликом стављања на тржиште, поред услова прописаних овим правилником, треба да испуњава и остале услове утврђене прописима о храни.

(2) За супстанце из члана 3. ст. 1. и 6. овог правилника које се употребљавају у производњи хране обogaђене нутријентима примјењују се критеријуми чистоће прописани фармакопејом и/или посебним прописима о храни.

(3) Сировине биљног поријекла или препарати биљних сировина који се користе у производњи хране, треба да, у погледу здравствене исправности и квалитета, одговарају условима прописаним у фармакопеји и/или посебним прописима о храни.

Члан 5.

Биљне врсте које се не користе у производњи хране обogaћене нутријентима наведене су у Прилогу 5. који чини саставни дио овог правилника.

Члан 6.

(1) Витамини и минерали не додају се у:

1) храну у непрерађеном облику, укључујући, али не ограничавајући се на воће, поврће, месо, перад и рибу,

2) пића која садрже више од 1,2 вол.% алкохола.

(2) Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана, витамини и минерали се додају у производе под тарифном ознаком 2206 00, под условом да немају прехранбене или здравствене тврдње.

Члан 7.

Приликом означавања хране обogaћене нутријентима, осим података прописаних посебним прописом о пружању информација потрошачима о храни и прописом о хранљивим и здравственим тврдњама, наводе се следећи подаци:

1) декларација о хранљивој вриједности, укључујући енергетску вриједност и количину витамина, минерала и других супстанци, изражена на 100 g или 100 ml производа и по једном оброку, под условом да је декларисана количинска ознака за један оброк и број obroка садржаних у паковању,

2) упутство за употребу.

Члан 8.

Приликом првог стављања на тржиште Републике Српске хране обogaћене нутријентима, субјект у пословању са храном треба да поступа у складу са посебним прописом о поступку и условима уписа и брисања, садржају и начину вођења Регистра хране за посебне прехранбене потребе, Регистра додатака исхрани и Регистра хране обogaћене нутријентима.

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 11/08-052-37/17

Датум: 25. 01. 2018. године

МИНИСТАР

Драган Богданић, др мед.

ПРИЛОГ 1.**А. ВИТАМИНИ И МИНЕРАЛИ КОЈИ СЕ ДОДАЈУ ХРАНИ**

ВИТАМИНИ	МИНЕРАЛИ
Витамин А	Калцијум
Витамин Д	Магнезијум
Витамин Е	Гвожђе
Витамин К	Бакар
Витамин Б1	Јод
Витамин Б2	Цинк
Ниацин	Манган
Пантотенска киселина	Натријум
Витамин Б6	Калијум
Фолна киселина	Селен
Витамин Б12	Хром
Биотин	Молибден
Витамин Ц	Флуор
	Хлор
	Фосфор
	Бор

**Б. ХЕМИЈСКИ ОБЛИЦИ ВИТАМИНА И МИНЕРАЛНИХ СУПСТАНЦИ
КОЈЕ СЕ ДОДАЈУ ХРАНИ**

Витамини	
ВИТАМИН А	ВИТАМИН Б1
ретинол	тиамин-хидрохлорид
ретинилацетат	тиамин-мононитрат
ретинил-палмитат	
бета каротен	ВИТАМИН Б2
	рибофлавин
ВИТАМИН Д	натријум-рибофлавин-5'-фосфат
холекалциферол	

ергокалциферол ВИТАМИН Е D-алфа токоферол DL-алфа токоферол D-алфа токоферил ацетат DL-алфа токоферил ацетат D-алфа токоферил кисели сукцинат ВИТАМИН К филохинон (фитоменадион) менахинон (*) БИОТИН D-биотин ВИТАМИН Ц L-аскорбинска киселина натријев-L-аскорбат калцијев-L-аскорбат калијев-L-аскорбат L-аскорбил-6-палмитат	НИАЦИН никотинска киселина никотинамид ПАНТОТЕНСКА КИСЕЛИНА калцијум-D-пантотенат натријум-D-пантотенат декспантенол ВИТАМИН Б6 пиридоксин-хидрохлорид пиридоксин-5'-фосфат пиридоксин-дипалмитат ФОЛНА КИСЕЛИНА птероилмоноглутаминска киселина калцијум-L-метилфолат ВИТАМИН Б12 цијанокобаламин хидроксокобаламин
Минерали	
калцијум-карбонат калцијум-хлорид калцијум-цитрат малат калцијумове соли лимунске киселине калцијум-глукокат калцијум-глицерофосфат калцијум-лактат калцијумове соли ортофосфорне киселине калцијум-хидроксид	манган-карбонат манган-хлорид манган-цитрат манган-глукокат манган-глицерофосфат манган-сулфат натријум-бикарбонат натријум-карбонат натријум-цитрат натријум-глукокат натријум-лактат

калцијум-малат	натријум-хидроксид
калцијумоксид	натријумове соли ортофосфорне киселине
калцијум-сулфат	селеном обогаћени квасци (**)
магнезијумацетат	натријум-селенат
магнезијум-карбонат	натријум-хидроген селенит
магнезијум-хлорид	натријум-селенит
магнезијумове соли лимунске киселине	натријум-флуорид
магнезијум-глукокат	калијум-флуорид
магнезијум-глицерофосфат	калијум-бикарбонат
магнезијумове соли ортофосфорне киселине	калијум-карбонат
магнезијум-лактат	калијум-хлорид
магнезијум-хидроксид	калијум-цитрат
магнезијумоксид	калијум-глукокат
магнезијум-калијум цитрат	калијум-глицерофосфат
магнезијум-сулфат	калијум-лактат
гвожђе-бисглицинат	калијум-хидроксид
гвожђе-карбонат	калијумове соли ортофосфорне киселине
гвожђе-цитрат	хром(III)-хлорид и његов хексахидрат
гвожђеамонијум-цитрат	хром(III)-сулфат и његов хексахидрат
гвожђеглукокат	амонијум-молибдат (молибден (VI))
гвожђефумарат	натријум-молибдат (молибден (VI))
гвожђенатријум-дифосфат	борна киселина
гвожђелактат	натријум-борат
гвожђесулфат	бакар-карбонат
гвожђедифосфат (гвожђепирофосфат)	бакар-цитрат
гвожђесахарат	бакар-глукокат
елементарно гвожђе (редуковано карбонилом, водоником и електролитички)	бакар-сулфат
цинкацетат	комплекс лизина с бакром
цинк-бисглицинат	натријум-јодид
цинк-хлорид	натријум-јодат
	калијум-јодид

цинк-цитрат	калијум-јодат
цинк-глуколат	
цинк-лактат	
цинксид	
цинк-карбонат	
цинк-сулфат	

(*) Менахион је углавном у облику менахиона-7 и минимални удио менахиона-6.

(**) Селеном обогаћени квасци произведени из културе у присуству натријумовог селенита као извора селена садрже, у сушеном облику стављеном на тржиште, највише 2,5 мг Се/г. Доминантна врста органског селена присутна у квасцу је селенометионин (између 60% и 85% укупног екстрахованог селена у производу). Садржај других органских селенових спојева, укључујући селеноцистеин, не смије прећи 10% укупног екстрахованог селена. Нивои анорганског селена по правилу не смију прелазити 1% укупног екстрахованог селена.

ПРИЛОГ 2.

НАЈВЕЋЕ КОЛИЧИНЕ ВИТАМИНА И МИНЕРАЛА КОЈЕ СЕ ДОДАЈУ ХРАНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ ДНЕВНИ УНОСИ ВИТАМИНА И МИНЕРАЛА, НАМИЈЕЊЕНИ ОДРАСЛИМ ОЛИЦИМА

	Највећа допуштена количина*	Препоручени дневни унос (ПДУ/РДА)
ВИТАМИНИ		
Витамин А (ретинол) µg	800	800
Витамин Д (холекалциферол) µg	5	5
Витамин Е (токоферол) mg	12	12
Витамин Ц (аскорбинска киселина) mg	160	80
Витамин К (филохинон) µg	75	75
Витамин Б1 (тиамин) mg	3,3	1,1
Витамин Б2 (рибофлавин) mg	4,2	1,4

Витамин Б3 (ниацин) mg**	35	16
Витамин Б6 (пиридоксин) mg	4,2	1,4
Фолна киселина µg	200	200
Витамин Б12 (цијанокобаламин) µg	7,5	2,5
Пантотенска киселина mg	18	6
Биотин µg	150	50
МИНЕРАЛИ		
Калцијум (Ca) mg	800	800
Фосфор (P) mg	700	700
Мганезијум (Mg) mg	375	375
Гвожђе (Fe) mg	14	14
Цинк (Zn) mg	10	10
Флуор (F) mg	3,5	3,5
Јод (J) µg	150	150
Селен (Se) µg	55	55
Хром (Cr) µg	40	40
Бакар (Cu) mg	1	1
Манган (Mn) mg	2	2
Молибден (Mo) µg	50	50
Хлориди (mg)	800	800
Калијум (mg)	2000	2000

* Односи се на количину намијењену конзумацији као један оброк.

** Највећа допуштена доза се односи на хемијски облик витамина Б3 никотинамид, док је највећа допуштена дневна доза никотинске киселине 10 mg.

2. ЗНАЧАЈНЕ КОЛИЧИНЕ ВИТАМИНА И МИНЕРАЛА

Као правило, приликом одлучивања шта чини значајну количину, узимају се у обзир слjedeће вриједности:

- 15% референтне хранљиве вриједности (препорученог дневног уноса) назначене у тачки 1. на 100 g или 100 ml у случају производа осим пића,
- 7,5% референтне хранљиве вриједности (препорученог дневног уноса) назначене у тачки 1. на 100 g или 100 ml у случају пића и
- 15% референтне хранљиве вриједности (препорученог дневног уноса) назначене у тачки 1. по порцији ако паковање садржи само једну порцију.

ПРИЛОГ 3.

ДРУГЕ МАТЕРИЈЕ КОЈЕ СЕ КОРИСТЕ У ПРОИЗВОДЊИ ХРАНЕ ОБОГАЂЕНЕ НУТРИЈЕНТИМА

1. Аминокиселине*

L-аланин
L-аргинин
L-аспарагинска киселина
L-цитрулин
L-цистеин
цистин
L-хистидин
L-глутаминска киселина
L-глутамин
глицин
L-изолеуцин
L-леуцин
L-лизин
L-лизин ацетат
L-метионин
L-орнитин
L-фенилаланин
L-пролин
L-треонин
L-триптофан
L-тирозин
L-валин

* За аминокиселине, колико год је примјенљиво, могу се такође користити натријумове, калијумове, калцијумове и магнезијумове соли, као и њихови хидрохлориди.

За разгранате аминокиселине (BCAA) – дневна доза је укупно 5 g (као збир све три

аминокиселине: L-валин, L-леуцин, L-изолеуцин).

Концентрати и изолат протеина.

2. Остале супстанце

	Највећа дневна доза	Посебна упозорења
бета глукан		
докосахексаеноична киселина (ДНА)		
еикосапетаеноична киселина (ЕРА)		
епигалокатехингалат (EGCG)	300 mg	За труднице и дојиље највећа дневна количина је 120 mg.
фитостероли	3 g	Потребно је навести упозорења према посебним прописима.
фруктоолигосахариди (FOS)		
галактоолигосахариди (GOS)		
инозитол	2 g	
инулин		
коензим Q10	200 mg	
кофеин	350 mg	Не препоручује се дјечи, трудницама или дојиљама.
L-карнитин (L-карнитин хидрохлорид, L-карнитин-L-тартрат, ацетил-L-карнитин)	2000 mg	
таурин	1000 mg	
пектини		
прополис		
матична млијеч		
пелуд / цвјетни прах		

Културе микроорганизама		
– <i>Bifidobacterium spp.</i>		
– <i>Lactobacillus spp.</i>		
– <i>Streptococcus thermophilus</i>		
– <i>Bacillus subtilis</i>		
– <i>Saccharomyces cerevisiae</i>		
– <i>Saccharomyces boulardii</i>		

3. Гљиве

Латински назив	Назив на једном од језика у службеној употреби у Републици Српској	УПОЗОРЕЊЕ
<i>Ganoderma lucidum</i>	<i>Reishi</i> гљива, храстова сјајница	Лица која узимају лијекове треба да се прије узимања посавјетовују са љекаром. Не препоручује се трудницама и дојиљама.
<i>Grifolia frondosa</i>	<i>Maitake</i> гљива	Не препоручује се трудницама и дојиљама.
<i>Lentinula edodes</i>	<i>Shitake</i> гљива	

ПРИЛОГ 4.

СПИСАК БИЉНИХ ВРСТА КОЈЕ СЕ КОРИСТЕ У ПРОИЗВОДЊИ ХРАНЕ ОБОГАЋЕНЕ НУТРИЈЕНТИМА

Латински назив*	Назив на једном од језика у службеној употреби у Републици Српској
A	
<i>Acer saccharum</i>	јавор
<i>Allium cepa</i>	црвени лук
<i>Allium sativum</i>	чешњак, бијели лук
<i>Allium ursinum</i>	медвјеђи лук, дивљи лук
<i>Ananas comosus</i>	ананас
<i>Andrographis paniculata</i>	јустиција
<i>Anethum graveolens</i>	копар
<i>Anthemis nobilis (Chamaemelum nobile)</i>	римска камилица
<i>Apium graveolens</i>	целер
<i>Armoracia rusticana (Cochlearia armoracia)</i>	вртни хрен
<i>Aronia melanocarpa</i>	аронија
<i>Artemisia dracuncululus</i>	естрагон
<i>Aspalthus linearis</i>	афрички црвени грм
<i>Asparagus officinalis</i>	вртна шпарога
<i>Avena sativa</i>	зоб
B	
<i>Beta vulgaris</i>	цвекла
<i>Brassica napus</i>	корабица, репица
<i>Brassica oleracea var. cymosa</i>	брокула
C	
<i>Camellia sinensis (Thea sinensis)</i>	прави чај (зелени чај, црни чај, жути чај)

<i>Capsicum annuum longum</i>	паприка
<i>Capsicum frutescens</i>	кајенска паприка, чили
<i>Carica papaya</i>	папаја
<i>Castanea sativa</i>	питоми кестен
<i>Ceratonia siliqua</i>	рогач
<i>Chamaemelum nobile (Anthemis nobilis)</i>	римска камилица
<i>Chamomilla recutita (Matricaria recutita)</i>	права камилица
<i>Cichorium intybus</i>	плава водопија, цикорија
<i>Citrus aurant. subsp. dulcis</i>	слатка наранџа
<i>Citrus spp.</i>	врсте агрума
<i>Cochlearia armoracia (Armoracia rusticana)</i>	вртни хрен
<i>Coffea arabica</i>	арапска кафа
<i>Coffea canephora</i>	кафа
<i>Coix lacryma-jobi</i>	јобове сузе, сузице
<i>Cola acuminata</i>	кола, колатовац
<i>Cola nitida</i>	горки колатовац
<i>Coriandrum sativum</i>	коријандар
<i>Cornus mas</i>	дријенак
<i>Corylus avellana</i>	обична лијеска
<i>Cucurbita maxima</i>	велика бундева
<i>Cucurbita pepo</i>	обична бундева
<i>Cydonia oblonga</i>	дуња
<i>Cynara scolymus (Cynara cardunculus)</i>	артичока
D	
<i>Daucus carota</i>	мрква
<i>Diospyros kaki</i>	јапанска јабука
E	
<i>Euterpe oleracea</i>	еутерп, асаи
F	

<i>Fagopyrum esculentum</i>	хељда
<i>Ficus carica</i>	смоква
<i>Foeniculum vulgare</i>	обични коморач
<i>Fragaria vesca</i>	шумска јагода
G	
<i>Garcinia mangostana</i>	мангостин
<i>Glycine max (Glycine hispida)</i>	соја
<i>Glycyrrhiza glabra</i>	сладић
H	
<i>Helianthus annuus</i>	сунцокрет
<i>Helianthus tuberosus</i>	чикока
<i>Hibiscus sabdariffa</i>	хибискус
<i>Hordeum vulgare</i>	обични јечам
<i>Humulus lupulus</i>	хмель
I	
<i>Ilex paraguariensis</i>	мате, парагвајски чај
L	
<i>Lepidium meyenii (Lepidium peruvianum)</i>	мака
<i>Linum usitatissimum</i>	обични лан
M	
<i>Malpighia glabra</i>	антилска трешња, ацерола
<i>Malpighia punicifolia</i>	барбадошка трешња, ацерола
<i>Malus domestica</i>	јабука
<i>Matricaria recutita (Chamomilla recutita)</i>	права камилица
<i>Medicago sativa</i>	луцерна
<i>Melissa officinalis</i>	матичњак
<i>Mentha x piperita</i>	папрена метвица
<i>Morinda citrifolia</i>	нони
<i>Morus alba</i>	бијели дуд

<i>Morus nigra</i>	црни дуд
N	
<i>Nasturtium officinale</i>	поточарка
O	
<i>Ocimum basilicum</i>	босиљак
<i>Olea europaea</i>	маслина
<i>Oryza sativa</i>	рижа
P	
<i>Panax ginseng</i>	гинсенг, жен-шен
<i>Paulinia cupana</i>	гуарана
<i>Persea americana (P. gratissima)</i>	авокадо
<i>Petroselinum crispum</i>	першун
<i>Phaseolus vulgaris</i>	грах
<i>Phoenix dactylifera</i>	датула
<i>Pimenta dioica (P. officinalis)</i>	пимент
<i>Pimpinella anisum</i>	анис
<i>Piper nigrum</i>	црни папар
<i>Pistacia lentiscus</i>	тршља
<i>Prunus amygdalus var. dulcis</i>	слатки бадем
<i>Prunus armeniaca</i>	марелица
<i>Prunus avium</i>	слатка трешња
<i>Prunus domestica</i>	шљива
<i>Prunus spinosa</i>	црни трн, трњина
<i>Prunus cerasus</i>	вишња
<i>Psidium guajava</i>	гуава
<i>Punica granatum</i>	нар
<i>Pyrus communis</i>	крушка
R	
<i>Raphanus sativus var. niger</i>	црна ротква, повртница
<i>Rheum rhaponticum</i>	европска рабарбара

<i>Ribes nigrum</i>	црна рибизла
<i>Rosa canina</i>	дивља ружа, шипурак
<i>Rubus fruticosus</i>	купина
<i>Rubus idaeus</i>	малина
S	
<i>Salvia fruticosa</i>	грчка кадуља
<i>Sambucus nigra</i>	црна базга
<i>Sesamum indicum</i>	сусам
<i>Sinapis alba</i>	бијела горушица
<i>Solanum lycopersicum</i>	парадајз
T	
<i>Taraxacum officinale</i>	маслачак
<i>Thea sinensis (Camellia sinensis)</i>	прави чај (црни чај, зелени чај, жути чај)
<i>Theobroma cacao</i>	какаовац
<i>Thymus serpyllum</i>	мајчина душица
<i>Tilia cordata</i>	ситнолисна липа
<i>Tilia platyphyllos</i>	обична липа
<i>Triticum aestivum</i>	пшеница
U	
<i>Urtica dioica</i>	велика коприва
<i>Urtica urens</i>	мала коприва
V	
<i>Vaccinium macrocarpon</i>	америчка брусница
<i>Vaccinium myrtillus</i>	боровница
<i>Vitis vinifera</i>	винова лоза
Z	
<i>Zea mays</i>	кукуруз
<i>Zingiber officinale</i>	ингвер, ђумбир
<i>Ziziphus jujuba</i>	обични чичимак

* Биљне врсте које су дозвољене као састојци у уобичајеној храни, а узимајући у обзир биљни орган и начин примјене.

ПРИЛОГ 5.

ЛИСТА БИЉНИХ ВРСТА КОЈЕ СЕ НЕ КОРИСТЕ У ПРОИЗВОДЊИ ХРАНЕ ОБОГАЂЕНЕ НУТРИЈЕНТИМА

<i>Aconitum anthora</i>
<i>Adonis vernalis</i>
<i>Aesculus hippocastanum</i>
<i>Aristolochia clematitis</i>
<i>Arnica montana</i>
<i>Asarum europaeum</i>
<i>Aspidosperma quebracho-blanco</i>
<i>Atropa belladonna</i>
<i>Azadirachta indica (Melia azadirachta)</i>
<i>Bryonia alba</i>
<i>Buxus sempervirens</i>
<i>Catha edulis</i>
<i>Catharanthus roseus</i>
<i>Celastrus paniculatus</i>
<i>Cephaelis acuminata</i>
<i>Cephaelis ipecacuanha</i>
<i>Chamaelirium luteum</i>
<i>Chenopodium ambrosioides</i>
<i>Chelidonium majus</i>
<i>Citrullus colocynthis</i>
<i>Clematis vitalba</i>
<i>Colchicum autumnale</i>
<i>Conium maculatum</i>
<i>Convallaria majalis</i>
<i>Convolvulus scammonia</i>

<i>Convovulus pluricularis</i>
<i>Corynanthe yohimbe (Pausinystalia johimbe)</i>
<i>Croton lechleri</i>
<i>Croton tiglium</i>
<i>Cynoglossum officinale</i>
<i>Cyperus scariosus</i>
<i>Cytisus scoparius</i>
<i>Daphne mezereum</i>
<i>Datura innoxia mill</i>
<i>Datura stramonium</i>
<i>Digitalis ferruginea</i>
<i>Digitalis lanata</i>
<i>Digitalis purpurea</i>
<i>Dryopteris filix-mas</i>
<i>Embelia ribes</i>
<i>Ephedra spp.</i>
<i>Epimedium sagittatum</i>
<i>Erythroxyton coca</i>
<i>Euonymus atropurpureus</i>
<i>Euphorbia amygdaloides</i>
<i>Garcinia hanburyi</i>
<i>Gelsemium sempervirens</i>
<i>Genista tinctora</i>
<i>Glechoma hederacea</i>
<i>Griffonia simplicifolia</i>
<i>Hedera helix</i>
<i>Heliotropium europaeum</i>
<i>Hepatica nobilis</i>
<i>Hyoscyamus niger</i>
<i>Hypericum perforatum</i>

<i>Illicium anisatum</i>
<i>Iris spp.</i>
<i>Isatis tinctoria</i>
<i>Juniperus sabina</i>
<i>Lactuca virosa</i>
<i>Larix decidua</i>
<i>Leuzea carthamoides (Rhaponticum carthamoides)</i>
<i>Lobelia inflata</i>
<i>Mallotus philippinensis</i>
<i>Mandragora officinarum</i>
<i>Mentha pulegium</i>
<i>Mucuna pruriens</i>
<i>Nerium oleander</i>
<i>Paeonia officinalis</i>
<i>Peganum harmala</i>
<i>Phytolacca americana</i>
<i>Piper methysticum</i>
<i>Podophyllum peltatum</i>
<i>Psoralea corylifolia</i>
<i>Pulsatilla vulgaris</i>
<i>Rauwolfia serpentina</i>
<i>Ricinus communis</i>
<i>Rubia tinctorum</i>
<i>Salvia divinorum</i>
<i>Sanguinaria canadensis</i>
<i>Saponaria officinalis</i>
<i>Schoenocaulon officinale</i>
<i>Scopolia carniolica</i>
<i>Scrophularia nodosa</i>
<i>Scutellaria lateriflora</i>

<i>Senecio aureus</i>
<i>Senecio jacobaea</i>
<i>Senecio vulgaris</i>
<i>Sida cordifolia</i>
<i>Solanum dulcamara</i>
<i>Solanum nigrum</i>
<i>Spartium junceum</i>
<i>Spigelia anthelmia</i>
<i>Stephania tetrandra</i>
<i>Strophanthus kombe</i>
<i>Strychnos colubrina</i>
<i>Strychnos Nux vomica</i>
<i>Symphytum officinale</i>
<i>Tabernanthe iboga</i>
<i>Tamus communis</i>
<i>Taxus baccata</i>
<i>Teucrium chamaedrys</i>
<i>Thevetia peruviana</i>
<i>Thuja occidentalis</i>
<i>Tussilago farfara</i>
<i>Urginea indica</i>
<i>Urginea maritima</i>
<i>Veratrum album</i>
<i>Viburnum lanata</i>
<i>Viburnum opulus</i>
<i>Viburnum prunifolium</i>
<i>Vinca major</i>
<i>Vinca minor</i>
<i>Vincetoxicum hirundinaria</i>
<i>Xysmalobium undulatum</i>

